

Semesterbeskrivelse

Efteråret 2015

Samfundsvidenskabeligt Fællessemester
Aalborg Universitet

1. september 2015

Indholdsfortegnelse

Forord	1
Fællesmestret	5
Fællesmestrets undervisning	5
Oversigt over afleveringer i P2	6
Arbejdsindsats – hvad forventer studiet af dig?	6
Vejledning	7
Retningslinjer for vejledning.....	8
Samarbejdsvanskeligheder internt i projektgruppen	9
P1 og P2	9
Projektarbejdet.....	10
Krav til projektrapporter.....	11
Krav til P1 projektrapport.....	11
Krav til procesdelen af P1-rapporten	12
P1-projektseminar – mundtlig eksamen	13
P2 projektrapport	13
Krav til P2-rapporten.....	14
Krav til procesdelen af P2-rapporten	15
Krav til forside, omfang og aflevering af P2-rapporten	15
P2-eksamen.....	16
Eksamenstilmelding	16
Studieskift	16
Har du en funktionsnedsættelse?	17
Decentrale studievejledere	17
Litteratur	17
Kursusbeskrivelser	18
Det moderne Danmark – 1-24	18
P1 tema om ulighed: Del 1-3	21
Del 1: Lighed, ulighed og social sammenhængskraft.....	21
Del 2: Indkomstfordeling, ulighed og fattigdom	21
Del 3: Social marginalisering og medborgerskab	22
Klassiske og moderne samfundsteorier: Del 4-12	23
Del 4: Max Webers religionssociologi: Om sammenhængen mellem protestantisk etik og den moderne kapitalisme.....	23
Del 5: Teorier om staten og det politiske system.....	23
Del 6: De klassiske økonomer og Karl Marx's kapitalismekritik	23
Del 7: Durkheim og den organiske solidaritet.....	24
Del 8: Neoklassisk økonomisk teori	24
Del 9: Fra Government til Governance: Velfærdsstatslig blandingsøkonomi og markedsgørelse af den offentlige sektor	25
Del 10: Keynes og moderne makroøkonomisk teori	25
Del 11: Marxistisk teori	25
Del 12: Aktør-struktur-diskussionen i den moderne samfundsvidenskab.....	25
Det moderne Danmarks gennembrud: Del 13-15	26
Del 13: Danmarks vej til demokrati og småstat.....	26

Del 14: Velfærdsstatens grundlæggelse og forankring	26
Del 15: Septemberforliget og arbejdsløshedsforsikringsloven: De danske modeller grundlægges	26
Velfærdsstatens udbygning efter 1945: Del 16-19	27
Del 16: Veje til velfærdsstaten: vækst, velfærd og ledelse i efterkrigsårene	27
Del 17: Danmarks forhold til EU og den europæiske integrationsproces	27
Del 18: Krise i 1970'erne: Introduktion til neoliberalismen og monetarismen	27
Del 19: Jordskredsvalg og nye politiske skillelinjer	28
Velfærd og demokrati under pres – opbrud og nye skillelinjer: Del 20-24	28
Del 20: Fornyelsen af den danske arbejdsmarkedsmodel i 1990'erne: velfærd, workfare og flexicurity	28
Del 21: Varieties-of-capitalism: den private virksomhed som udgangspunktet for offentlig politik	28
Del 22: Social kapital og sammenhængskraft på samfundsniveau og i organisationer	29
Del 23: Årsager til og konsekvenser af den finansielle og økonomiske krise	29
Del 24: Fra velfærdsstat til konkurrencestat	29
Problemorienteret Projektarbejde - Del 1-8	30
Del 1: Introduktion til PBL og P1-projektet og om at problemformulere	31
Del 2: Roller i en gruppe	32
Del 3-4: Introduktion til P2 og styring af projektarbejdet	32
Del 5: Kommunikation, samarbejde og konflikthåndtering i projektgruppen	32
Del 6: Teori, metode, empiri og design	32
Del 7: Fortsat om metode samt analyse og struktur i projektet	33
Del 8: Projektarbejdets afslutning og projektrapporten	33
Praktisk Statistik - Del 1 – 6	34
Del 1: Introduktion til faget praktisk statistik	34
Del 2: Læs og forstå statistikken – én variabel	35
Del 3: Læs og forstå statistikken – to eller flere variable	35
Del 4: Redskaber til test	35
Del 5: Teoretisk statistik	36
Del 6: Praktisk anvendelse i projektarbejdet	36
Tekstanalyse og kildehåndtering – del 1 – 5	37
Del 1: Introduktion til tekstanalyse	37
Del 2: Arbejde med forskellige teksttyper	38
Del 3: De retlige kilder	38
Del 4: Teksters anvendelse i projektet	38
Del 5: Kilder til ny viden! Hvordan finder I selv, hvad I skal bruge?	38

Fællessemestret

Kernen i aktiviteterne på Samfundsvidenskabeligt Fællessemester er det problemorienterede projektarbejde er. Det skal forstås således, at alle aktiviteter i form af kurser (forelæsninger samt tilhørende øvelser og øvelsesopgaver) danner den ramme, som din gruppes projektarbejde skal udfylde og omsætte til en skriftlig rapport, der danner udgangspunkt for mundtlige projektpåvisninger.

Din gruppe har tilknyttet en vejleder, der hjælper dig og din gruppe med at udfylde rammen og dermed indfri de krav, der stilles til et projektarbejde.

Projektskrivningen foregår inden for en temaramme. Under semesteroverskriften **Det moderne Danmark**, skriver din gruppe i **projektperiode 1 (P1)** indenfor temaet *Problemorienteret samfundsforståelse*, og i **projektperiode 2 (P2)** indenfor temaet *Det danske samfunds udvikling i et tværfagligt perspektiv*.

Temarammen i P1 indsnævres til et emne, som anses for velegnet at arbejde med, når du som ny studerende skal i gang med dit første projekt. I år er emnet *Ulighed*.

Fællessemestrets undervisning

Undervisningen kan groft set opdeles i den undervisning, der foregår i form af kurser, der er uddybende beskrevet sidst i dette hæfte og den undervisning din gruppes vejleder og kollegaer varetager i form af vejledning af dig og din gruppe.

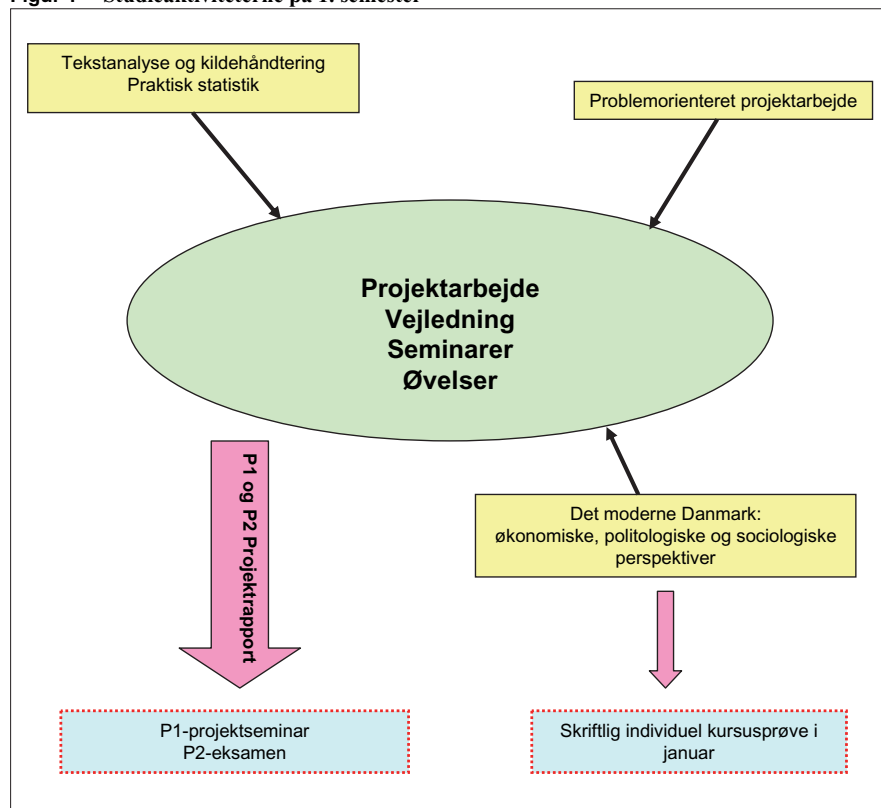
Kurserne kan igen opdeles i 3 typer, der på forskellig vis indgår i projektarbejdet:

Et kursus, der relaterer sig til semestrets tema og dermed kan inddrages og bruges som inspiration til arbejdet med din gruppes projektemne. Kurset hedder *Det moderne Danmark: økonomiske, politologiske og sociologiske*. I sagens natur hverken kan eller skal alt fra disse forelæsninger inddrages i projektarbejdet, da meningen med projektarbejdet er, at der arbejdes i dybden med udgangspunkt i et afgrænset emne. Kurset udgør grundlaget for en individuel skriftlig eksamen i januar måned.

Kurser, der relaterer sig til problemorienteret projektarbejde i grupper og dermed skal inddrages i din gruppes projektarbejde, så din gruppe kan indfri de krav, der stilles til problemorienteret projektarbejde og til udvikling af kompetencer i at indgå i en gruppe. Det drejer sig om kursus i Problemorienteret metode og kursus i Projektledelse og projektstyring. Disse 2 kurser indgår i grundlaget for P2-eksamen.

Kurser, der giver redskaber til projektskrivning inddrages i projektarbejdet i det omfang det er hensigtsmæssigt. Det drejer sig om de kursusgange der har *Tekstanalyse og kildehåndtering* og *Praktisk statistik* som overskrift. Disse kursusaktiviteter evalueres løbende i form af din gruppes arbejde med øvelser og opgaver, og indgår samtidigt i grundlaget for P2-eksamen.

Figur 1 – Studieaktiviteterne på 1. semester

Kilde: Rammestudieordning for første studieår på de samfundsvidenskabelige bacheloruddannelser på AAU

Oversigt over afleveringer i P2

Aflevering foregår gruppevis. Afleveringstidspunkter fremgår af semesterplanen og eventuelle præciseringer udsendes løbende på **Moodle**.

Statusseminarer – 2 i alt. Typisk et ultimo oktober og et ultimo november.

- Praktisk statistik – typisk aflevering i november.
- Tekstanalyse og kildehåndtering – typisk aflevering i oktober.
- Projekttrapport – aflevering lige før jul.

Arbejdsindsats – hvad forventer studiet af dig?

En universitetsuddannelse handler i høj grad om at lære at arbejde selvstændigt, hvilket indebærer, at indlæring af fagligt stof i høj grad er dit eget ansvar. Det handler om at forberede sig til den skemalagte undervisning og bearbejde den efterfølgende, og specielt på første semester også i høj grad om projektarbejdet, der ikke er skemalagt. I projektarbejdet skal din gruppe selv styre tidsforbruget og arbejdsindsatsen.

Et fuldtidsstudium er normeret til 30 ECTS (European Credit Transfer System) pr. semester. Omregnet til timer/arbejdsindsats giver det godt 27 timer pr. ECTS, svarende til 810 arbejdstimer pr. semester, ligesom alle andre fuldtidsstillinger i det danske samfund. Arbejdsindsatsen er tilpasset en forventning om, at du har dit studie som fuldtidsarbejde 10 måneder om året. Juli og august tæller ikke med.

I nedenstående skema kan du se, hvordan semestret er skruet sammen i forhold til den tid du, eller en gennemsnitsstuderende, forventes at bruge på de forskellige aktiviteter. Det skal ikke læses som en idealmodel, da du muligvis har lettere ved at lære nogle fag end andre, og derfor bruger mere tid på det, du har svært ved og mindre tid på andet. Du skal heller ikke nødvendigvis læse alt lige grundigt, da din læsning bør indrettes efter, hvad formålet er, med det du skal læse. Skemaet giver dog et realistisk bud på, hvor meget der forventes, at du arbejder med henholdsvis projektarbejde og kursusaktiviteter.

Table 1 – Arbejdsomfang for P1, P2, kurser og projekter

	Undervisnings-ECTS	Eksamens-ECTS	Arbejdstimer
P1: Problemorienteret samfundsforståelse	4 ECTS		108
P1-projektseminar	1 ECTS	1 ECTS	27
Det moderne Danmark	8 ECTS	8 ECTS	216
P2: Det danske samfunds udvikling i et tværfagligt perspektiv	12 ECTS	21 ECTS	324
Problemorienteret Projektarbejde	3 ECTS		81
Problemorienteret metode			
Projektledelse og projektstyring			
Praktisk statistik	1 ECTS		27
Tekstanalyse og kildehåndtering	1 ECTS		27
I alt	30 ECTS	30 ECTS	810

Kilde: Rammestudieordning for første studieår på de samfundsvidenskabelige bacheloruddannelser på AAU

Vejledning

Din gruppe vil ved semesterstart være tildelt en vejleder, der også er vejleder for flere andre grupper. En samling af (typisk 4) grupper med samme vejleder udgør en *klynge*. Klyngen er en administrativ enhed, hvilket betyder, at alle grupper i din klynge skal deltage i kurser på samme tidspunkt, samt deltage i diverse sociale arrangementer som en enhed. Når P2 starter er der mulighed for at danne nye grupper. Du vil sandsynligvis også få ny vejleder.

Vejledningen foregår som en vekselvirkning mellem møder mellem din gruppe og vejlederen (vejledermøder) og møder mellem klyngen og vejlederen (klyngemøder). Desuden afholdes statusseminarer, hvor der stilles specifikke krav til, hvor langt I bør være nået med projektarbejdet, hvad der skal afleveres skriftligt, og hvad der skal være genstand for diskussion. Her deltager flere vejledere.

Ved vejledermøder er gruppen i dialog med egen vejleder. Ved aktiviteter for hele klyngen og statusseminarer deltager du i diskussioner af egne og andre gruppers foreløbige resultater, samt spørgsmål af relevans for flere gruppers projektarbejde.

Retningslinjer for vejledning

Ligesom det er vigtigt at gruppemedlemmerne indbyrdes har nogle klare spilleregler er det også vigtigt, at gruppe og vejleder har en fælles forståelse af, hvad der kan forventes af vejlederen og hvad der kan forventes af gruppen. Gruppearbejdet er principielt selvstyrende (vejlederen kan hjælpe med styringen, men skal ikke). Den overordnede styring af projektarbejdet består i, at I skal overholde nogle deadlines til statusseminarer i P2. Det skal fremhæves her, at vejlederen *ikke* er medlem af gruppen. Det er ikke din vejleders ansvar, hvis gruppen ikke når frem til en genial problemformulering, eller arbejdet går for langsomt fremad.

Nedenstående retningslinjer er ment som en hjælp, der kan medvirke til at forebygge misforståelser. Vejlederne er forskellige, og mange udviser meget stor velvilje – også udover nedenstående – hvis de skønner, at gruppen har behov for det, og fordi I er nye studerende.

Du kan forvente, at vejlederen:

- overholder aftaler.
- kan mødes med gruppen ved enten vejledermøder, klyngemøder eller statusseminarer gennemsnitligt en time om ugen.
- ved projektperiodens start aftaler med gruppen
 - hvordan samarbejdet skal foregå.
 - hvordan oplæg og dagsorden for vejledermøder skal afleveres.
 - hvor lang tid før mødet, vejleder skal have oplæg.
 - hvor hurtigt der kan forventes svar på en mail.
- læser gruppens oplæg og kommenterer/diskuterer indhold med dig/jer.
- når det skønnes nødvendigt, giver ideer til, hvordan du/I kommer videre. Herunder foreslår relevant litteratur.
- er fagligt kompetent og interesseret i din/jeres uddannelse.
- på din/jeres opfordring, hjælper med at løse samarbejdsproblemer i gruppen.
- kender fællessemestrets studieordning.
- forholder sig til de krav, der stilles til projektarbejdet og til projektperiodens læringsmål, og vejleder dig/jer i overensstemmelse dermed.

Du kan ikke forvente, at vejlederen:

- læser og kommenterer samme oplæg flere gange.
- fungerer som en ordbog eller et opslagsværk.
- retter jeres projekt for sproglige fejl (selv om denne påpeger sproglige mangler).
- inden aflevering bedømmer projektrapporten efter 7-trinsskalaen.
- står til rådighed efter projektets afleveringsfrist.
- kan svare på praktiske spørgsmål, som “hvordan søger man S.U.?” eller “hvordan sætter man sin bærbare op til universitetets net?”. Står det ikke på websiden, så spørg din studiesekretær, der kan fortælle dig, hvor du skal henvende dig.

Vejlederen kan forvente at gruppens medlemmer:

- overholder aftaler.
- deltager aktivt både mundtligt og skriftligt.
- selv er ansvarlige for projektrapportens endelige udformning.
- aflyser et planlagt møde, hvis det viser sig, at gruppen ikke har behov for mødet.
- har forberedt sig til vejledermøderne, herunder at alle i gruppen har læst de oplæg, som vejlederen skal forholde sig til.

- holder sig orienteret om fællessemestrets indhold, og selv har styr på eget skema.
- forholder sig aktivt til vejledningsprocessen, og så tydeligt som muligt fortæller vejleder, hvilke faglige og procesmæssige problemer de tumler med – ellers får vejleder svært ved at hjælpe gruppen.

Oplever gruppen et problem med vejlederen, så sig det til denne. Løser en samtale med vejleder ikke problemet kan gruppen henvende sig til storgruppekoordinatoren, som så vil hjælpe. Har man storgruppekoordinatoren som vejleder, henvender man sig i stedet til semesterkoordinatoren. Har man semesterkoordinatoren som vejleder, henvender man sig til formanden for Det Samfundsvidenskabelige Uddannelsesnævn. Vær opmærksom på, at de fleste vejledere har mange andre opgaver, og derfor ofte kan være svære at få fat på udenfor aftalte mødetidspunkter. Det gælder både ekstra møder, telefonsamtaler, sms og mail. Der er ingen garanti for hurtig respons på mail. Derfor bør man aftale vejledermøder i god tid. Får din gruppe akut behov for hjælp, når vejleder ikke har tid, kan I forsøge at henvende jer til en anden vejleder i storgruppen. Der vil måske være en til stede, der kan hjælpe. Tilsvarende kan jeres egen vejleder i enkelte tilfælde henvise til en anden, hvis denne bedre er i stand til at hjælpe jer, såsom valg af faglitteratur på et specialiseret område, hvor egen vejleder ikke er ekspert.

Samarbejdsvanskeligheder i projektgruppen

Her henvises til reglerne, som de er beskrevet i studieordningen: *Såfremt der opstår alvorlige samarbejdsvanskeligheder i en projektgruppe, er det op til basislederen, efter en skriftlig anmodning fra gruppen eller fra en/flere studerende ledsaget af en skriftlig udtalelse fra projektvejlederen, at vurdere, om der er grund til indgriben i form af deling af projektgruppen eller udelukkelse af studerende fra projektgruppen. Projektgrupperne opfordres til så tidligt som muligt i projektperioden at tage stilling til opståede samarbejdsvanskeligheder, således at opsplnitning af gruppen tæt på afleveringsdatoen undgås.* (Fællessemestrets studieordning s. 4)

Det er formanden for Det samfundsvidenskabelige Uddannelsesnævn, der fungerer som basisleder. En del af dennes opgaver er uddelegeret til semesterkoordinatoren. Vil du henvende dig til basisleder, skal du kontakte semesterkoordinator.

P1 og P2

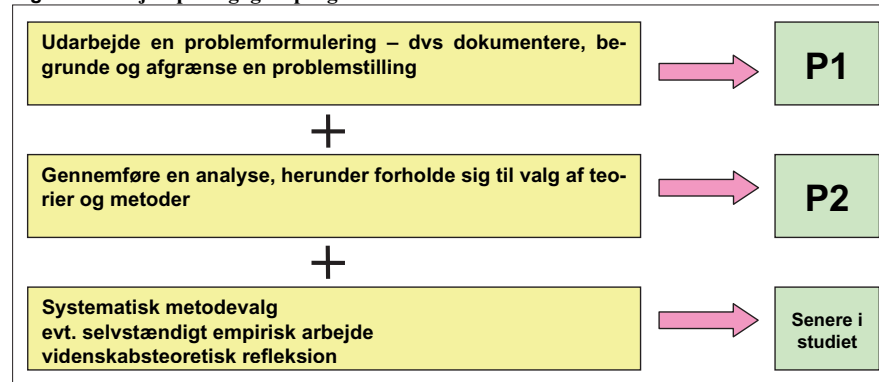
Fællessemestret giver en indføring i problemorientering. Det er en længerevarende pædagogisk proces, hvor du gradvist gennem flere projektperioder bliver i stand til at beherske flere og flere dele af det problemorienterede projektarbejde.

I P1, der varer fra 1. september til uge 40, fokuseres der i projektarbejdet på at lave en problemformulering. P1 har et omfang på 4 ECTS, svarende til 108 arbejdstimer til gruppearbejde, vejledermøder og individuel forberedelse.

I P2, der varer fra uge 40 til 31. januar udvides kravene betydeligt, således at gruppens valgte problemformulering også skal underkastes en analyse. For nogle af jer vil kravene, afhængig af den valgte studieretning, udvides i forårssemestret med hensyn til stringens og metodevalg, herunder inddragelse af videnskabs-teori.

I løbet af fællesmestret får du lært at tænke problemorienteret, får tilegnet dig metodiske og praktiske færdigheder, får lært at anvende teori, samt får erfaring med at få arbejdet i en gruppe til at fungere. Således er du ideelt set rustet til at gennemføre et projektarbejde under større tidspres og med mindre vejledning på efterfølgende semestre. Den projektpædagogiske progression er illustreret i nedenstående figur:

Figur 2 – Projektpædagogisk progression

Kilde: Egen fremstilling

Projektarbejdet

I et projektarbejde kommer der løbende resultater. De skabes og formes i den kontinuerlige udveksling og bearbejdning af ideer, som sker mellem gruppens medlemmer, andre medstuderende og vejledere. De studerendes diskussioner af hinandens oplæg, gruppens arbejdsplaner og drøftelserne med vejlederen udvikler projektet. Det er i projektarbejdet meget vigtigt, at der hurtigt etableres samtaler om skriftlige oplæg, både gruppeindbyrdes og mellem gruppe og vejleder. Talesprog og skriftsprog har meget forskellige egenskaber. Tankens klarhed, eller mangel på samme, viser sig tydeligere i skriftsproget. Det er derfor, både den enkelte og gruppen skal prioritere skriftlige oplæg for mundtlige. Man får for det meste langt bedre vejledning på basis af skriftlige oplæg. Du skal udvikle dine evner både til at tale og skrive i et klart og velformuleret sprog, men langt hen ad vejen vurderes du på dine skriftlige evner. Du skal derfor skrive fra starten, for at opnå evnen til akademiske formuleringer. Enkelte kan dette allerede ved studiestart, men de fleste skal bruge hele første studieår på at opnå bare et rimeligt niveau. Mange har ved studiestart et ubehjælpsomt skriftsprog, som det kan tage flere år, og meget arbejde, at forbedre i tilstrækkeligt omfang. Skriv lige fra studiestart til kandidateksamen. Man kan kun blive god til at skrive ved at skrive, så skriv, skriv og skriv!

Et væsentligt aspekt ved projektarbejdet er, at du "lærer at tage ansvar for egen læring". Langt hovedparten af al jeres læring foregår uden, at en underviser er til stede. En forudsætning for at kunne tage ansvar for egen læring er, at projektgrupperne og den enkelte studerende udvikler bevidstheden om egne læreprocesser. Denne bevidsthed skal opøves og udvikles gennem projektgruppens tilbagevendende vurderinger af såvel eget projektarbejde som vurderinger af andres. Derfor er der i studie-

ordningen formuleret krav om, at projektgruppen eksplicit forholder sig til de individuelle og gruppemæssige læreprocesser. Det handler om udvikling af dine evner til at indgå i gruppearbejde - både som praktisk færdighed og som indsigt i gruppedynamiske fænomener.

Gruppens projektarbejde skal formidles i en *projektrapport*, der danner udgangspunkt for de mundtlige P1 og P2 prøver. Rapporten indeholder både resultaterne af arbejdet med en afgrænset problemstilling og en procesdel om, hvordan I har tilrettelagt samarbejdet i gruppen.

Et væsentligt formål med P1 er, at du opnår færdigheder i at *formulere, begrunde og afgrænse en problemstilling*. Problemformuleringen skal ses som *det styrende princip* i projektarbejdet. Der skal især fokuseres på tre aspekter:

1. at der inden for et selvvalgt emne/problemstilling er foretaget et bevidst valg af problemformuleringstype.
2. at der argumenteres for valgt problemformulering på et dokumenteret grundlag.
3. at problemformuleringen er afgrænset og dermed til at undersøge.

I det problemorienterede studium kan det samme emne studeres ud fra forskellige tilgangsvinkler. Tilgangene kan føre til forskelligartede forståelser, resultater og konklusioner. Målet er, at I bliver i stand til bevidst at vælge mellem de forskellige typer af problemformuleringer og begrunde dette valg.

Det er derfor vigtigt, at gruppen diskuterer mulige problemformuleringer under det valgte projektemne. Det er endvidere vigtigt, at I dokumenterer det valgte problems karakter og omfang. Endelig er det også vigtigt at afgrænse problemet, så det kan undersøges inden for en projektperiode. En række *Hv-spørgsmål* hjælper til dokumentation, afklaring og præcisering af problemformulering: *Hvad drejer sagen/problemet sig om? Hvilket omfang har det? Hvordan er det blevet opgjort? Hvordan har det udviklet sig over tid? Hvordan afgrænser det sig fra beslægtede fænomener?*

Krav til projektrapporter

Et projektarbejde skal indfri de læringsmæssige målsætninger, der er fastlagt i fællesmestrets studieordning. I det følgende er læringsmålene for P1 og P2 yderligere udbygget til en *tjekliste*, der for nogle kan være en hjælp i projektarbejdet.

Krav til P1 projektrapport

Ifølge studieordningen er det målet for P1, at du efter periodens projektarbejde kan:

- udarbejde en problemformulering – dvs. begrunde, dokumentere og afgrænse en problemstilling inden for projektperiodens tema.
- argumentere for den valgte problemformuleringstype.
- vurdere og håndtere den litteratur projektrapporten bygger på.
- udarbejde noteapparat og litteraturliste korrekt.
- redegøre for erfaringer med måden gruppen har samarbejdet på.

Rapporten bør typisk indeholde følgende (den logiske opbygning af rapporten i form af overskrifter og sammenhæng bestemmer I selv). Nedenstående skal derfor ikke ses som en kogeboek til rækkefølge og overskrifter, men som en indholdsmæssig tjekliste:

- En kort redegørelse for emnet.
- Hvad er der tidligere skrevet om emnet/problemstillingen empirisk og/eller teoretisk, eksempelvis i kursuslitteraturen?
- Overvejelser over forskellige typer af problemformuleringer, samt en argumentation og begrundelse for den valgte problemformulering.
- En diskussion af problemformuleringens relevans. Hvorfor er den interessant? Hvad er problemet?
- Dokumentation af problemformuleringen, det vil sige en redegørelse for den viden/teori, der problematiseres, samt empirisk dokumentation for påstande om faktiske forhold. Data præsenteres i tabeller og/eller diagrammer.
- En præcis problemformulering, det vil sige en kort og klar formulering af rapportens hovedspørgsmål.
- Diskussion og definition af problemformuleringens centrale begreber.
- Argumentation for afgrænsninger, for valg og fravalg mht. tid, kontekst o. lign.
- Overvejelser om en (eller flere) fremgangsmåde(r), hvis gruppen skulle gennemføre en analyse/besvare rapportens hovedspørgsmål.p
- Projekt rapporten skal have en klar struktur og være formuleret i et sagligt og fagligt præcist sprog. Formelle krav til kildeangivelse og litteraturliste skal være opfyldt. Endvidere skal formelle krav til præsentation af citater, tabeller og figurer være fulgt.

Krav til procesdelen af P1-rapporten

For at implementere kravene i P1 indeholder rapporten typisk redegørelse for og erfaringer med:

- Hvordan har gruppen organiseret projektarbejdet?
- Hvordan har gruppen brugt vejlederen?
- Hvilken betydning har ovenstående haft for projektarbejdet?
- Hvad har været godt og hvorfor? Hvad kan forbedres?

P1-rapporten skal afleveres i:

- 3 papireksemplarer til din studiesekretær, som samtidig registrerer, at rapporten er afleveret til tiden.
- 1 eksemplar på e-mail til hvert medlem i suppleringsgruppen. I skal desuden sende rapporten på e-mail til jeres vejleder og suppleringsvejleder.

Af forsiden skal fremgå:

- at det er en P1-rapport.
- rapportens titel.
- hvilken storgruppe, klynge og projektgruppe der har udarbejdet rapporten.
- navne på gruppens medlemmer.
- årstal og måned for aflevering.

P1-Rapportens omfang

Af studieordningen fremgår det, hvordan man definerer en normalside og hvad der indgår i optællingen af en rapport sidetal.

En opgaves eller en projektrapports maksimale omfang er fastsat som normalsider. En normalside svarer til 2400 anslag (et bogstav, et tegn, et mellemrum udgør alle et anslag).

P1-rapporten må maksimum fylde 25 normalsider (heraf højst 5 sider til procesdelen). Indgår du ikke i en gruppe, men er individuel studerende, må rapporten maksimum fylde 10 sider (heraf højst 2 sider til procesdelen).

P1-projektseminar – mundtlig eksamen

P1-projektseminar er en mundtlig gruppeeksamen, der afvikles med udgangspunkt i den afleverede P1-projektrapport. Til projektseminaret deltager gruppen, vejleder, suppleringsgruppe(r) og en supplerende vejleder. Der er afsat 45 minutter pr. gruppe. Deltagelse i projektseminaret forudsætter, at P1-projektrapporten er afleveret til tiden. Seminarets pædagogiske formål er, at gruppen og den enkelte studerende får en ide om, hvor godt de er lykkedes med deres første projektarbejde at få øvelse i at give og modtage kritik fra medstuderende, samt at indgå i en diskussion af eget projektarbejde med underviserne.

Forløbet af seminaret er typisk:

- Gruppen starter med at fremlægge sit forslag til dagsorden. Vejleder og suppleringsvejleder beslutter, om der skal ske ændringer i dagsordenen.
- Gruppen holder max. 10 minutters mundtlige oplæg. Alle deltagere *har* læst rapporten inden, derfor er det overflødig blot at referere den. Udvælg centrale aspekter ved projektet, som det kan være interessant at diskutere yderligere.
- Suppleringsgruppen udleverer til seminaret en A4-side med skriftlige kommentarer til projektrapporten. Den vigtigste kritik fremlægges mundtligt, herunder skal der fokuseres på styrker og svagheder ift. kravene til P1.
- Projekt rapporten, gruppeoplæg og suppleringsgruppekommentarer diskuteres.
- Vejleder og suppleringsvejleder kommenterer projektrapporten.

Selvom I går til eksamen som gruppe, bedømmes I individuelt. Hver enkelt skal deltage aktivt. Jeres vejleder er ordstyrer, og fungerer som eksaminator. Beståelseskravet er jf. Studieordningen § 6: *P1-projektseminar bedømmes bestået/ikke bestået af eksaminator på baggrund af den enkelte studerendes aktive deltagelse.*

Det er gruppens ansvar at opstille borde og sørge for stole. Projektor skal rekvireres, hvis I skal bruge en til jeres fremlæggelse (kontakt studiesekretæren). Det er gruppens eget ansvar, at medbragt teknisk udstyr fungerer. Husk tydelige navneskilte.

P2 projektrapport

P2-projektet formuleres inden for periodens tema: *Det danske samfunds udvikling i et tværfagligt perspektiv* og med udgangspunkt i kursus i *Det moderne Danmark: økonomiske, politologiske og sociologiske perspektiver*. Din storgruppes vejledere vil desuden komme med forslag til projektemner inden gruppedannelsen, så du kan tænke lidt over, hvad du kunne ønske at fordybe dig i og finde sammen med andre, der har lignende faglige interesser. Projekt rapporten skal inddrage flere fags begreber og/eller teorier, og tager typisk udgangspunkt i dele af pensum fra kursus i *Det mo-*

derne Danmark. Der bør inddrages supplerende litteratur, som kan bidrage til dybden i analysen af projektrapportens problemformulering.

Ifølge studieordningen er det målet for P2, at den studerende kan:

- redegøre for udvalgte træk ved det danske samfunds udvikling af relevans for det valgte projektemne.
- udarbejde en problemformulering – dvs. dokumentere, begrunde og afgrænse en problemstilling.
- gennemføre en analyse af den valgte problemformulering, herunder begrunde teori- og metodevalg.
- anvende perspektiver fra flere fag i analysen af den valgte problemformulering.
- formidle resultatet af projektarbejdet i et klart og korrekt sprog, der overholder videnskabelige konventioner med hensyn til dokumentation i tekst (medregnet grafer og tabeller), litteraturliste og noteapparat.
- redegøre for gruppens læring og egen læring, herunder vurdere resultatet af gruppens brug af forskellige kommunikative - og styringsmæssige teknikker.
- påpege styrker og svagheder ved den afleverede projektrapport, herunder komme med begrundede forslag til, hvordan eventuelle svagheder ved rapporten kvalitativt kan forbedres.

Krav til P2-rapporten

Rapporten bør typisk indeholde følgende (I bestemmer selv sammenhæng og rækkefølge i præsentationen af projektarbejdets indhold i rapporten). Nedenstående er ikke en kagebog til rapportens indholdsfortegnelse, men en *indholdsmæssig tjekliste*.

- En kort redegørelse for emnet, empirisk og/eller teoretisk.
- Hvad er der tidligere skrevet om emnet/problemstillingen, ud fra forskellige faglige - eller tværfaglige synsvinkler, blandt andet i kursislitteraturen?
- En præcis problemformulering. Det vil sige en kort og klar formulering af projektets hovedspørgsmål.
- Definition og diskussion af problemformuleringens centrale begreber.
- Dokumentation af problemformuleringen. Der skal gøres rede for den viden/teori, der problematiseres, samt dokumentation for empiriske påstande. Kvantificerede data præsenteres i grafer og/eller tabeller.
- En diskussion af problemformuleringens relevans. Hvorfor er den interessant? Hvad er det for et problem?
- Argumentation for valg af metoder til empirisk dokumentation, og for fortolkning af den valgte empiri.
- Argumentation for afgrænsninger, for valg og fravalg mht. tid, rum o. lign.
- Redegørelse for og diskussion af projektmetoden, det vil sige fremgangsmåden til besvarelse af problemformuleringen. Hvordan skal analysen af problemformuleringen gribes an, og hvorfor netop på denne måde? Følgende skal indeholdes:
 - Argumentation for valg og fravalg af anvendte teorier i form af centrale begreber og forklaringer, og for fagspecifikke metoder og teknikker.
 - Argumentation for valg og fravalg af empiri.
 - Argumentation for eventuel opstilling af underspørgsmål eller hypoteser.
- Projektrapporten udarbejdes på grundlag af eksisterende litteratur og empirisk materiale. Selvstændig indsamling af empiri (såsom egen spørgeskemaunders-

søgelse) indgår ikke i bedømmelseskriterierne for P2.

- I forbindelse med analysen er det et krav, at der sker en vurdering af den videnskabelige litteratur i relation til problemformuleringen. På hvilken måde er litteraturens problemstillinger, argumenter og resultater relevante? Er resultater dokumenterede? Er fortolkninger rimelige? Holder argumentationen?
- En konklusion, der giver svar på problemformuleringen, gerne suppleret med vurderinger af fordele og ulemper ved den valgte fremgangsmåde. Overvej f.eks. om I ville være nået til en anden konklusion, hvis I havde valgt en anden projektmetode.
- Projektrapporten skal have en klar struktur, og være formuleret i et sagligt og fagligt præcist sprog. Formelle krav til kildeangivelse og litteraturliste skal være opfyldt. Det gælder også præsentation af citater, tabeller, grafer og figurer.

Krav til procesdelen af P2-rapporten

For at implementere kravene i P2 bør procesdelen i rapporten indeholde maksimum ti siders teoretisk og oplevelsesbaseret analyse, vurdering af gruppens og den enkeltes læring i arbejdet med projektledelse og projektstyring. I analysen *skal* der inddrages relevant litteratur fra kursuspensum. Det forudsættes, at gruppens samarbejdsaftale er bilag i projektrapporten. Der kan tages udgangspunkt i nedenstående:

- 1) Hvordan har I organiseret projektgruppens læreprocesser? (*f.eks.: Gennem processtyrerfunktionen, refleksion- og dialog processer*).
 - a) Hvad er de bedste erfaringer?
 - b) Hvordan har I hver især bidraget til at samarbejdet lykkedes?
 - c) Hvilke vanskeligheder har I/du arbejdet med at overkomme?
- 2) Hvordan har projektgruppen udarbejdet og anvendt samarbejdsaftalen? (*f.eks.: internt i gruppen, med vejleder, andre grupper*).
- 3) Hvordan har projektgruppen anvendt kommunikation og konflikthåndtering til ledelse og udvikling af samarbejdet?
 - a) Hvad har haft den bedste effekt på din og jeres kommunikation i gruppen?
 - b) Hvilke vanskeligheder har I/du arbejdet med at overkomme?
 - c) Hvordan har I arbejdet med konflikthåndtering i gruppen og med eventuel inddragelse af vejleder?

Krav til forside, omfang og aflevering af P2-rapporten

P2-rapporten skal afleveres i 3 papireksemplarer til din studiesekretær, som samtidig registrerer, at rapporten er afleveret til tiden.

Studiesekretæren fremsender derefter 1 eksemplar til hhv. vejleder og censor.

Af forsiden skal det fremgå:

- at det er en P2-rapport.
- rapportens titel.
- hvilken storgruppe, klynge og projektgruppe der har udarbejdet rapporten.
- navne på gruppens medlemmer.
- årstal og måned for aflevering.

P2-Rapportens omfang

Af studieordningen fremgår det, hvordan man definerer en normalside og hvad der indgår i optællingen af en rapport sidetal. En opgaves eller et projekts maksimale omfang er fastsat som normalsider. En normalside svarer til 2400 anslag (et bogstav, et tegn, et mellemrum udgør alle et anslag). P2-rapporten må maksimum fylde 60 normalsider (medregnet noter, litteraturliste, kildefortegnelse og [max. 10 sider til] procesdel). Forside, titelblad, indholdsfortegnelse samt bilag tæller ikke med i de 60 normalsider. (*Bilag vil typisk ikke være eksaminandens egen tekst, men præsentation/reproduktion af kildemateriale og indregnes ikke i sidetallet, men skal stå i rimeligt forhold til projektets omfang, ikke over 10 normalsider. Har I flere bilag skal det begrundes og godkendes af vejleder*). Indgår du ikke i en gruppe, er det anbefalede maksimum 25 sider (medregnet højst 4 til procesdelen).

P2-eksamen

P2-eksamen omfatter følgende aktiviteter: **P1: Problemorienteret samfundsforståelse, P2: Det danske samfunds udvikling i et tværfagligt perspektiv, Projektledelse og projektstyring, Praktisk statistik, Tekstanalyse og kildehåndtering, samt Problemorienteret metode.** (I alt 21 ECTS)

Om P2-eksamen indeholder studieordningen følgende bestemmelser:

P2-eksamen er en mundtlig gruppeprøve, der afvikles med udgangspunkt i P2-projektrapporten og et indledende oplæg fra projektgruppen. Projektrapporten indgår i bedømmelsen. Ved gruppeprøver skal den enkelte studerende bedømmes individuelt. Det er op til eksaminator og censor at sikre at eksaminationen tilrettelægges således at der foretages en individuel bedømmelse af den studerendes præstation.

Der afsættes 20 minutter pr. gruppemedlem eksklusiv votering og pause, således at eksamen for en gruppe på 6 personer varer 2½ time inklusiv pause og votering. Bedømmelse efter 7-trins-skalaen. Intern censur.

Bedømmelse efter 7-trins-skalaen. Intern censur.

Deltagelse forudsætter, at P2-projektrapporten er afleveret rettidigt.

Du får i løbet af semestret mere udførlig information om retningslinjerne for afvikling af P2-eksamen.

Eksamenstilmelding

På 1. studieår er du automatisk tilmeldt alle prøver, første gang de udbydes. Som førsteårsstuderende **skal** du deltage i prøverne, første gang de udbydes, og det er ikke muligt at framelde sig. Bliver du syg til eksamen eller er så uheldig at dumpe, kan du i samme semester gå til syge- og reeksamen. Sygdom skal dokumenteres ved indsendelse af lægeerklæring. Tilmelding til syge- og reeksamen skal ske ved henvendelse til Fakultetets eksamenskontor inden for bestemte tilmeldingsfrister. Eksamenskontoret kan, hvis usædvanlige forhold gør sig gældende, dispensere fra tilmeldingsfristen.

Studieskift

Hvis du i løbet af første semester fortryder dit valg af studie, kan du efter individuel ansøgning, og senest 14. januar, søge om at følge et alternativt 2. semester omfattet af rammestudieordningen. Forudsat at du opfylder adgangskravene til det pågældende studie, og der er ledige pladser, vil studieskift herefter effektueres, inden du starter på 3. semester, Endvidere skal du have bestået alle eksamener på første studieår. Du vil

få yderligere information i løbet af efteråret om, hvordan du skal forholde dig, hvis du ønsker at skifte studieretning.

Har du en funktionsnedsættelse?

Det kan dreje sig om en psykisk lidelse, et fysisk handicap eller ordblindhed. Har du brug for hjælp kan du finde yderligere information på SU-kontorets hjemmeside, www.sukontor.aau.dk. Du kan også kontakte din decentrale studievejleder, der kan hjælpe dig med at finde ud af, hvilke muligheder der er.

Decentrale studievejledere

De decentrale studievejledere på Politik & Administration, Samfundsfag og It-ledelse
Fibigerstræde 3, lok. 68, 9220 Aalborg Ø

Telefon.: 9940 8045

e-mail: admsamf-studvejl@dps.aau.dk

Åbningstider: Se træffetider på webside:

www.bricksite.com/studievejledning

Den decentrale studievejleder på HA/cand.merc.

Fibigerstræde 2, lokale 110, 9220 Aalborg Ø

Tlf.: 9940 8029

e-mail: ha-studievejlb@business.aau.dk

Åbent: Se webside:

aabs.samf.aau.dk/studievejledningen/

Den decentrale studievejleder på Samfundsøkonomi

Fibigerstræde 2, lokale 110, 9220 Aalborg Ø

Telefon: 9940 8029

e-mail: oecon-studievejlb@business.aau.dk

Åbent: Se opslag ved rum 10a

webside: <http://oecon.samf.aau.dk/studievejledning/>

Litteratur

Den litteratur, som forventes læst til det enkelte kursus, er nævnt under hver kursusgang på **Moodle**. Det er pensum. Der kan være tale om

- sider/kapitler fra kursusbiblioteket (bopakken).
- artikler og andet lagt på **Moodle**.
- artikler mv., som kan downloades fra nettet.

Offentligt tilgængelige databaser, som Google Scholar, kan enhver benytte gratis. Det gælder ikke for databaser, der kræver abonnement, som f.eks. **Infomedia** eller **Academic Search Premier**. Som studerende på Aalborg Universitet, har du adgang til en lang række af sådanne databaser, der er relevante for dit studium. Du skal benytte AUBs webside, www.aub.aau.dk/, for at få adgang til dem.

Ved at benytte *fjernadgang* kan du få adgang hjemmefra!

Kursusbeskrivelser

Det moderne Danmark: økonomiske, politologiske og sociologiske perspektiver – 1-24

Formål

At introducere den studerende til centrale begreber, antagelser og debatter inden for økonomisk, politologisk og sociologisk teori, der kan bruges til at beskrive det moderne og det senmoderne samfund.

At give den studerende en grundlæggende viden om den moderne danske velfærdsstats institutioner og deres funktioner i en historisk og nutidig kontekst.

At give den studerende færdigheder i at se samfundsmæssige problemstillinger i et tværfagligt perspektiv.

Kursusbeskrivelse

Kurset er bygget op af 5 blokke og 24 forelæsninger. De første tre forelæsninger drejer sig om temaet lighed/ulighed og er afsat for den studerendes arbejde med P1-projektet. Forelæsningerne 4 til 12 udgør kursets teoretiske blok. I disse forelæsninger gennemgås udvalgte teorier og teoretiske debatter indenfor samfundsvidenskaben (dvs. økonomi, politologi og sociologi). De næste tre blokke handler om udviklingen af det moderne Danmark og det danske velfærdssamfund. Der sættes fokus på grundlæggelsen af de demokratiske, sociale og politiske institutioner i slutningen af 1800-tallet, deres konsolidering og udbygning i mellem- og efterkrigsårene, og endelig på deres udfordringer og reformering fra 1980'erne og frem til i dag. Centrale temaer er velfærdsstatens institutioner, solidaritet, virksomhedernes konkurrenceevne, modernitet, økonomisk politik, EU, vælgeradfærd og politiske skillelinjer. Udviklingen af det moderne Danmark beskrives empirisk og ses i lyset af de teorier, der er gennemgået i den teoretiske blok. Enkelte forelæsninger præsenterer nyere teoretiske positioner.

Omfang

Kurset har et omfang på 8 ECTS svarende til 216 arbejdstimer. 50 timers forelæsninger, 50 timers øvelser, 5 timers eksamen og 111 timers individuel forberedelse.

Læringsmål

Det er målet, at den studerende med udgangspunkt i pensum og efter deltagelse i kurset kan

- redegøre for (beskrive, sammenfatte og sammenligne) udvalgte samfundsvidenskabelige teorier og begreber.
- redegøre for (beskrive, sammenfatte og sammenligne) forskellige centrale institutioner i den danske samfundsmodel samt beskrive deres funktionsmåder i et nutidigt såvel som historisk perspektiv.
- identificere og argumentere for, hvilke samfundsvidenskabelige teorier og begreber, der kan anvendes til at belyse udvalgte problemstillinger.
- anvende flere fags teorier og begreber i en diskussion af udvalgte problemstillinger.

Bedømmelseskriterier

Opfylder den studerende ovenstående læringsmål, gives karakteren 12.

Karakteren 02 gives, hvis den studerende kan

- gengive udvalgte teorier og begreber korrekt.
- anvende begreber og teorier, men ikke nødvendigvis systematisk eller på en måde der altid er korrekt.
- beskrive udvalgte institutioner i det danske velfærdssamfund og nogle af de fundamentale træk ved den måde institutionerne fungerer på.

Prøveform

5 timers individuel skriftlig prøve med egne hjælpemidler. Ingen netadgang. Egen PC og printer medbringes til prøven, hvis du ikke vil skrive i hånden.

Bedømmelse efter 7-trins-skalaen. Intern censur.

Litteratur

Andersen, Jørgen Goul (2007) *Power and Democracy in the Nordic Countries. Keynote Speech at the Opening of the Project Power and Society in Finland, Säätälö, Helsinki, 8 March 2007*. Digitalt dokument på Moodle.

Andersen, Jørgen Goul (2015a). "Medborgerskab under pres", i Guldager, Jens og Skytte, Marianne (red.) *Socialt arbejde. Teorier og perspektiver*. 2. oplag, rev., Kbh: Akademisk Forlag, s. 87-103. Digitalt dokument på Moodle.

Andersen, Jørgen Goul og Shamshiri-Petersen, Ditte (2015b) "Vælgere på vandring og partier på vandring" kapitel 1 i Andersen, Jørgen Goul og Shamshiri-Petersen, Ditte (red.) *Vælgere på vandring*. Under udgivelse. Digitalt dokument på Moodle.

Bell, Stephen og Hindmoor, Andrew (2009) *Rethinking Governance: The Centrality of the State in Modern Society*. Cambridge University Press, s. 115-135. Digitalt dokument på Moodle.

Blom-Hansen, J. og Daughbjerg, C. (2009) "Teorier om samspejlet mellem stats og interesseorganisationer" kapitel 68 i Kaspersen, L.B. og Loftager, J. (red.) *Klassisk og moderne politisk teori*, Kbh: Reitzel.

Thomas Bredgaard m.fl. (2011) "Flexicurity og det danske arbejdsmarked" kapitel 2, s. 29-48 i Thomas Bredgaard m.fl. *Dansk arbejdsmarkedspolitik*. Kbh: DJØF. Digitalt dokument på Moodle.

Breidahl, Karen N. (2015). "Indvandrerens adgang til den universelle velfærdsstat – start-hjælpen som case" s. 221-232 i Larsen, Christian Albrekt og Andersen, Jørgen Goul (red.) *Den universelle velfærdsstat. Funktionsmåde, folkelig opbakning og forandring*. Kbh: Frydenlund Academic. Velfærdsstat og velfærdssamfund, vol. 1. Digitalt dokument på Moodle.

Bruun, H. H. (2009) "Max Weber" kapitel 25 i L. B. Kaspersen & J. Loftager (red.), *Klassisk og moderne politisk teori*. Kbh.: Reitzel.

Christiansen, N.F. (2009) "Marxismen efter Marx" kapitel 28 i Kaspersen, L.B. og Loftager, J. (red.) *Klassisk og moderne politisk teori*, Kbh.: Reitzel.

Eksperudvalg om fattigdom (2013) *En dansk fattigdomsgrænse – analyser og forslag til opgørelsesmetoder*, København, s. 5 og 45-48. Digitalt dokument på <http://sm.dk/file/arbejdsomrader/tvaergaende-omrader/ekspertudvalg-om-fattigdom/udvalgets-rapport.pdf>

Engberg-Pedersen, A. (2011) "Sociologi er en kampsport" i *Weekendavisen*, 19. august. Digitalt dokument på Moodle.

Frølund Thomsen, J.P. (2009) "Moderne statsteorier" kapitel 54 i Kaspersen, L.B. og Loftager, J. (red.) *Klassisk og moderne politisk teori*, Kbh.: Reitzel.

Green-Pedersen, Christoffer og Nørgaard, Asbjørn Sonne (2009) "Velfærdsteori" s. 1002-1017 i Kaspersen, L.B. og Loftager, Jørn (red.) *Klassisk og moderne politisk teori*. Kbh.: Reitzel,.

Hall, P. and Soskice, D. (2001) *Varieties of Capitalism*. New York: Oxford University Press, chapter 1, s. 1–36. Digitalt dokument på www.people.fas.harvard.edu/~phall/VofCIntro.pdf.

Hansen, Mogens (red); Jespersen, Jesper; Brøns-Petersen, Otto (2011) *Krisens økonomi*. 2. udg., Kbh.: Gyldendal. Om marxismens, keynesianismen og neoklassisk (neoliberal) teoris behandling af finanskrisen, s. 7-14, 33-36, 51-56, 68-74.

Hessel, N. (2014) "Solidarisk konkurrence" i *Weekendavisen*, 24. januar. Dokument på Moodle.

Hussain, M. Azhar (2015) "Måling af velfærd af fordelingsanalyser" s. 83-95, 96-102, 105-108 i Greve, Bent (red.) *Grundbog i socialvidenskab – 5 perspektiver*. Kbh.: Nyt fra Samfundsvidenskabene. Digitalt dokument på Moodle.

Jensen, C. (2009) *Velfærdsstaten – en introduktion*, Kbh.: Reitzel, kapitel 5, s. 65–81. På Moodle.

Jensen, P.H. (2007) "Grundlæggelse af det danske arbejdsløshedsforsikringsystem i komparativ belysning." s. 33–64 i Pedersen, J.H. og Huulgaard, A. (red.) *Arbejdsløshedsforsikringsloven 1907–2007: Udvikling og perspektiver*, Kbh.: Arbejdsdirektoratet. Digitalt dokument på Moodle.

Kaspersen, L.B. (1996) "Anthony Giddens" kap. 24, s. 397–412 i Andersen, H. og Kaspersen, L.B. (red.) *Klassisk og moderne samfundsteori*, Kbh.: Reitzel. Digitalt dokument på Moodle.

Kaspersen, L.B. og Loftager, J. (red.) 2009) *Klassisk og moderne politisk teori*. Kbh.: Reitzel.

Knudsen, H. og Lind, J. (2012) "De danske modeller – Plus ca change, plus c'est la même chose?" s. 9–29 i *Tidsskrift for Arbejdsliv*, vol. 14, nr. 2. Digitalt dokument på www.nyt-om-arbejdsliv.dk/ - vælg Artiklararkiv – vælg Publikationer 2012 – vælg 2012/2 – vælg artikel.

Larsen, C.A. (2013) *The Rise and Fall of Social Cohesion*, New York, Oxford University Press, kapitel 4, s. 79–101. Digitalt dokument på Moodle.

Larsen, Ø. (1995). "Indledning af Øyvind Larsen" i Weber, Max *Protestantismens etik og kapitalismens ånd*, Kbh.: Nansensgade Antikvariat. Digitalt dokument på Moodle.

Lidegaard, Bo (2013). *En fortælling om Danmark i det 20. århundrede*. Kbh.: Gyldendal.

Loftager, J. (2009a) "Marx og socialismen" i Kaspersen, L.B. og Loftager, J. (red.) *Klassisk og moderne politisk teori*, Kbh.: Reitzel, kapitel 22.

Loftager, J. (2009b) "Emile Durkheims politiske teori" i Kaspersen, L.B. og Loftager, J. (red.) *Klassisk og moderne politisk teori*, Kbh.: Reitzel, kapitel 26.

Madsen, Poul Thøis (2012) *Den danske Samfundsudvikling 1848-2012 og marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori*. Aalborg Universitetsforlag.

Madsen, Poul Thøis (2013) *Tilføjelser til og ændringer af jeres lærebog: "Den danske samfundsudvikling 1948-2012 og marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori"*. Aalborg Universitet. Digitalt dokument på Moodle.

Møller, Iver Hornemann (2011): "De fire socialreformer i moderne tid" s. 85-100 i Møller, I. H. og Møller, Iver Hornemann og Larsen, Jørgen Elm (2011) "Marginalisering som det største socialpolitiske problem. Aktivering som et socialpolitisk svar" i Larsen, J. E. og Møller, I. H. (red.), *Socialpolitik*, 3.udg., s. 17-36. Digitalt dokument på Moodle.

Larsen, J. E. (red.) *Socialpolitik*. 3.udg. Kbh.: Reitzel. Digitalt dokument på Moodle.

Nielsen, Kenneth Thue (2009) "Vælgeradfærdsteori" s. 1188–1206 i Kaspersen, L.B. og Loftager, J. (red.) *Klassisk og moderne politisk teori*, Kbh.: Reitzel.

Olesen, K.G. et al. (2008) *Virksomhedens sociale kapital*. Hvidbog udgivet af Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø. Digitalt dokument på www.arbejdsmiljoforskning.dk/~media/Boeger-og-rapporter/hvidbog-socialkapital.pdf

Olsen, T.V. (2009) "EU og politisk teori" kapitel 66 i Kaspersen, L.B. og Loftager, J. (red.) *Klassisk og moderne politisk teori*, Kbh.: Reitzel.

Pedersen, O.K. (2011) *Konkurrencestaten*, Kbh.: Reitzel, kapitel 1, s. 11–31. Dokument på Moodle.

Powell, Martin (2007) "Introduction: the mixed economy of welfare and the social division of welfare" s. 1-13 i Powell, Martin (red.) *Understanding the Mixed Economy of Welfare*. Bristol: Policy Press. Digitalt dokument på Moodle.

Sestoft, C. (2006) "Pierre Bourdieu og hans værk" kapitel 1, s. 9–22 i Prieur, A. og Sestoft, C. (red.) *Pierre Bourdieu: en introduktion*, Kbh.: Reitzel. Digitalt dokument på Moodle.

Torpe, L. (2009) "Politisk kultur – fra civic culture til social kapital" kapitel 58 i Kaspersen, L.B. og Loftager, J. (red.) *Klassisk og moderne politisk teori*, Kbh.: Reitzel.

Oversigt over supplerende litteratur ligger på Moodle.

P1 tema om ulighed: Del 1-3

Del 1: Lighed, ulighed og social sammenhængskraft

v/Mads Peter Klindt

Formål og indhold

Denne lektion giver en introduktion til den samfundsvidenskabelige forskning omkring sammenhængen mellem lighed og social sammenhængskraft (*social cohesion*). Et centralt er argumentet er, at stor ulighed i et samfund forstærker mistilliden på tværs af de forskellige samfundslag, hvilket fører til mindre sammenhængskraft. Men forskelle i indkomst og omfordeling kan ikke alene forklare hvorfor den sociale sammenhængskraft falder i USA og England, imens den stiger i Skandinavien. Middelklassens opfattelser af underklassen, der blandt andet formes gennem mediernes gengivelser af underklassens livsformer, kan ifølge den nyeste forskning forklare en stor del af variationen mellem de engelsktalende og de skandinaviske lande.

Litteratur

Larsen, C.A. (2013) *The Rise and Fall of Social Cohesion*. NY: Oxford University Press, kapitel 4, s. 79–101. Moodle.

Torpe, Lars (2009) "Politisk kultur – fra civic culture til social kapital" i Kaspersen og Loftager, kap. 58.

Supplerende læsning

Larsen, C.A. (2013) *The Rise and Fall of Social Cohesion*. NY: Oxford. Resten af bogen.

Torpe, L. (2013) *De stærke samfund: Social Kapital i Skandinavien*. København: Frydenlund.

Del 2: Indkomstfordeling, ulighed og fattigdom

v/Jørgen Goul Andersen

Formål og indhold

Lektionen giver en oversigt over de vigtigste problemstillinger vedrørende indkomstfordeling og fattigdom som fænomener. Med udgangspunkt i dagens tekster besvares spørgsmålene: 1) Hvordan skal fattigdom forstås som begreb? 2) Hvordan kan indkomstfordeling og fattigdom måles (operationalisering) – og hvilke problemer støder man her på? 3) Hvordan har indkomstulighed og fattigdom udviklet sig i Danmark (og andre lande)? 4) Hvilke faktorer er afgørende for, om uligheden og fattigdommen går op eller ned? 5) Hvordan er den politiske diskussion om ulighed og fattigdom?

Litteratur

Hussain, M. Azhar (2015). "Måling af velfærd af fordelingsanalyser", i Bent Greve (red.), Grundbog i socialvidenskab – 5 perspektiver. København: Nyt fra Samfundsvidenskabene, pp. 83-95, 96-102, 105-108. Moodle.

Ekspertudvalg om fattigdom (2013) *En dansk fattigdomsgrænse - analyser og forslag til opgørelsesmetoder*. Kbh.: Ekspertudvalg om fattigdom, s. 5-21 og 45-48. Digitalt dokument på <http://sm.dk/filer/arbejdsomrader/tvaergaende-omrader/ekspertudvalg-om-fattigdom/udvalgets-rapport.pdf>.

Supplerende læsning

Økonomi og indenrigsministeriet: (2014): *Familiernes økonomi – Fordeling, fattigdom og incitamenter. Regeringens fattigdomsreddegørelse*. København. www.oim.dk.

Samfundsøkonomen nr. 5, 2010, Temanummer om fattigdom. Kbh.: DJØF. www.djoef.dk.

Andersen, Jørgen Goul (2003). *Over-Danmark og under-Danmark. Ulighed, velfærdsstat og politisk medborgerskab*. Aarhus Universitetsforlag, s. 24-58. Digitalt dokument på http://da.unipress.dk/media/2912143/87-7934-823-8_over-danmark_og_under-danmark.pdf.

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (2013) *Fordeling og levevilkår*. Digitalt dokument på http://www.ae.dk/files/dokumenter/publikation/ae_fi-13.pdf.

Danmarks Statistik (2012): *Levevilkår. Tema: Måling af fattigdom*. Digitalt dokument på www.dst.dk/publ/LeveVilk.

OECD (2011) *Divided We Stand. Why Inequality Keeps Rising*. Paris: OECD, s. 23-43. Digitalt dokument på www.oecd.org/els/soc/49170768.pdf.

Piketty, Thomas (2014) *Capital in the Twenty-First Century*. Cambridge: Harvard University Press.
Hacker, Jacob S. & Paul Pierson (2011) *Winner-Take-All Politics: How Washington Made the Rich Richer--and Turned Its Back on the Middle Class*. New York: Simon & Schuster.

Del 3: Social marginalisering og medborgerskab

v/ *Jørgen Goul Andersen*

Formål og indhold

Fattigdom og social marginalisering er nært forbundne, men hvor fattigdom normalt måles ud fra økonomiske ressourcer, rækker begreber som social marginalisering og social ekskludering videre. Begreberne bruges i flere forskellige betydninger, men knyttes ofte op på et begreb om medborgerskab, der ikke alene henviser til rettigheder, men først og fremmest til muligheden for at deltage som ligeværdig borger i samfundslivet. Efter en indføring og diskussion af disse begreber diskuteres konsekvenserne af fattigdom og marginalisering og forskellige politikkers indvirkning herpå.

Litteratur

Andersen, Jørgen Goul (2015) "Medborgerskab under pres", i Guldager, Jens & Skytte, Marianne (red.) *Socialt arbejde. Teorier og perspektiver*. 2. oplag, rev., Kbh.: Akademisk Forlag, s. 87-103. Digitalt dokument på Moodle.

Breidahl, Karen N. (2015). "Indvandreres adgang til den universelle velfærdsstat – start-hjælpen som case" s. 221-232 i Larsen, Christian Albrekt og Andersen, Jørgen Goul (red.) *Den universelle velfærdsstat. Funktionsmåde, folkelig opbakning og forandring*. Kbh.: Frydenlund Academic. Velfærdsstat og velfærdssamfund, vol. 1. Digitalt dokument på Moodle.

Møller, Iver Hornemann og Larsen, Jørgen Elm (2011) "Marginalisering som det største socialpolitiske problem. Aktivisering som et socialpolitisk svar" i J. E. Larsen & I. H. Møller (red.), *Socialpolitik*; 3. udg., s. 17-36. Digitalt dokument på Moodle.

Supplerende litteratur

CASA (2010) *Livet på de laveste sociale ydelser*. Digitalt dokument på http://www.casa-analyse.dk/files/rapporter-social-arbejdsmarked/2010/livet_paa_de_laveste_ydelser.pdf
Müller, Maja; Hussain, M. Azhar; Larsen, Jørgen Elm; Hansen, Finn Kenneth og Ejrnæs, Morten (2015) *Fattigdom, afsavn og coping*. Kbh.: Reitzel. Samfund i forandring, vol. 8.

Andersen, Jørgen Goul (2002) "Coping with Long-Term Unemployment: Economic Security, Labour Market Integration and Well-being. Results from a Danish Panel Study, 1994-1999." *International Journal of Social Welfare*, vol. 11(2), s. 178-190.

Andersen, Jørgen Goul (2007). "Restricting access to social protection for immigrants in the Danish welfare state" *Benefits*, vol. 15 (3), s. 157-69.

Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration (2011). *Medborgerskab i Danmark*. Regeringens Arbejdsgruppe for bedre Integration. Aug. 2011. Digitalt dokument på http://integrationsbarometer.dk/tal-og-analyser/filer-tal-og-analyser/medborgerskab-i-danmark_2011.

Klassiske og moderne samfundsteorier: Del 4-12

Del 4: Max Webers religionssociologi: Om sammenhængen mellem protestantisk etik og den moderne kapitalisme

v/ *Mads Peter Klindt*

Formål og indhold

Hvad har haft betydning for fremvæksten af den moderne kapitalisme og den særlige vestlige rationalitet, som har afgørende betydning for livsførelsen i Europa og USA? Ifølge den tyske sociolog Max Weber spillede religionen en afgørende rolle. Nærmere bestemt argumenterede han for, at protestantismen og den tilhørende kaldstanke er af afgørende betydning for at forstå fremvæksten af den moderne kapitalisme og den særlige vestlige rationalitet. Et synspunkt han fremførte i det klassiske værk "Den protestantiske etik og kapitalismens ånd" fra 1904-1905. Et værk der stadig i dag har stor betydning og er genstand for stor debat. Formålet med lektionen er at introducere jer for de centrale synspunkter i Webers religionssociologi og den efterfølgende debat om "rationalitetens jernbur".

Litteratur

Larsen, Ø. (1995) "Indledning af Øjvind Larsen" i Weber. Digitalt dokument på Moodle.

Bruun, H. H. (2009): "Max Weber" i Kaspersen og Loftager, kapitel 25.

Del 5: Teorier om staten og det politiske system

v/ *Mads Peter Klindt*

Formål og indhold

Formålet med denne lektion er at introducere forskellige statsteorier og tilgange til forståelsen af det politiske systems dynamik, herunder forskellige definitioner af politik-begrebet. På den ene side står den amerikanske statsteori, der er inspireret af Webers forståelse af det moderne bureaukrati. Her ses staten som en selvstændig aktør bestående af politikere og embedsmænd med særskilte interesser, der er forskellige fra aktørerne i det omgivende samfund. Den britiske statsteori betoner i højere grad staten som en politisk kampplads, hvor samfundsaktørerne forsøget at sætte deres vilje igennem. Forståelsen af statens rolle har betydning for, hvordan vi kan anskue det politiske system og den måde den politiske proces drives frem på.

Litteratur

Frølund Thomsen, J.P. (2009) "Moderne statsteorier" i Kaspersen og Loftager, kapitel 54.

Blom-Hansen, J. og Daugbjerg, C. (2009) "Teorier om samspillet mellem stats og interesseorganisationer" i Kaspersen og Loftager, kapitel 68.

Supplerende læsning

Mouritsen, P. (2009) "Politisk teori efter 1945" i Kaspersen og Loftager, kapitel 35.

Harste, G. (2009) "Politisk systemteori" i Kaspersen og Loftager, kapitel 46.

Albæk, E. (2009) "Policyanalyse" i Kaspersen og Loftager, kapitel 57.

Del 6: De klassiske økonomer og Karl Marx's kapitalismekritik

v/ *Per Kongshøj Madsen*

Formål og Indhold

Formålet med den første af de lektioner, der tager udgangspunkt i Madsen (2012), er

at starte jeres proces med at anvende nogle grundlæggende økonomiske sammenhænge og begreber på danske forhold. Indholdet består af en introduktion til de klassiske økonomer (især Adam Smith og David Ricardo) og til Karl Marx's økonomiske teori, som er et opgør med klassikernes forsvar for den gryende kapitalisme. I hvilket omfang er Marx's økonomiske teorier stadig aktuelle? Nøglebegreberne er marked, fordelingskonflikt og krise.

Litteratur

Madsen, Poul Thøis (2012) *Den danske Samfundsudvikling 1848-2012 og marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori*. Aalborg Universitetsforlag. Læsevejledning, introduktion og kap. 1: s. 9-18, 19-28 (nærlæs mhp. arbejdsspørgsmålene markeret med * s. 20-21). Madsen, Poul Thøis (2013) *Tilføjelser til og ændringer af jeres lærebog: "Den danske samfundsudvikling 1948-2012 og marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori"*. Læs: "Tilføjelser til kapitel 1 om Marx", s. 1-4. Digitalt dokument på Moodle.

Supplerende litteratur

Hansen, Mogens (red); Jespersen, Jesper; Brøns-Petersen, Otto (2011) *Krisens økonomi*. 2. udg., Kbh.: Gyldendal. For en introduktion til (ny)marxismen, se s. 17-18 og s. 41-48.

Del 7: Durkheim og den organiske solidaritet

v/Per H. Jensen

Formål og Indhold

Formålet med denne lektion er at introducere til Emile Durkheim, der er en af de klassiske ordensteoretikere. I Durkheim's (født 1858, død 1917) samtid var de vesteuropæiske samfund præget af opløsningstendenser på grund af omfattende sociale konflikter. Durkheim så det som sin opgave, dels at analysere, kategorisere, og begrunde disse konflikter og anomiske tilstande, dels at reflektere over, hvorledes samfundsordenen kunne opretholdes. Han var af den opfattelse, at fællesskaber og gensidig anerkendelse mellem samfundets forskellige sociale grupper, var afgørende for den sociale sammenhængskraft. Men nok så vigtig, at staten (eller velfærdsstaten) er en afgørende katalysator for ordensskabelsen.

Del 8: Neoklassisk økonomisk teori

v/Per Kongshøj Madsen

Formål og indhold

Formålet med lektion 6 og 8 er at introducere den grundlæggende uenighed i økonomisk teori mellem keynesianere, som betoner efterspørgslens betydning og det korte sigt, og neoklassikere, der lægger vægten på udbuddet og det lange sigt. Indholdet i del 6 er en introduktion i til den neoklassiske teori. I introduceres især til, hvordan neoklassikerne forestiller sig, at et marked med fuldkommen konkurrence fungerer. Hvilken rolle spiller neoklassisk økonomisk teori i dag? Nøgleord er "marked" og "incitament".

Del 9: Fra Government til Governance: Velfærdsstatslig blandingsøkonomi og markedsførelse af den offentlige sektor

v/Jørgen Goul Andersen

Formål og indhold

Den traditionelle forståelse af politiske institutioner i det repræsentative demokrati og idealtypen om den parlamentariske styringskæde er udfordret fra mange sider. Det rejser bl.a. spørgsmålet om, hvorvidt staten stadig kan ses som det naturlige magtcentrum eller om vi er på vej mod en underminering af staten i en globaliseret verden? Endvidere er det blevet fremført, hvordan hierarkisk statslig styring er blevet udfordret af andre typer af styringsformer, herunder netværks- og markedsstyring. I den første del af lektionen introduceres I for disse overordnede udviklingstræk, mens den anden del af lektionen zoomer ind på markedsstyring i den offentlige sektor – "markedsførelse": Hvad er det for en styringsform, hvordan kommer markedslogikker til udtryk i den offentlige sektor og hvad er konsekvenserne?

Del 10: Keynes og moderne makroøkonomisk teori

v/Per Kongshøj Madsen

Formål og indhold

Keynes udviklede sin teori som et opgør med den neoklassiske teori. Formålet med lektionen er, at I opnår en forståelse af, hvad det vil sige at lægge vægten på efterspørgslen, som Keynes gør. Herved kan I også spore keynesianske ideer i den aktuelle danske og internationale økonomiske debat. Indholdet består i en introduktion til de grundlæggende brikker i Keynes' teori, men overordnet set handler det især om at få styr på diskussionen om i hvilken udstrækning, at "markedet" i virkeligheden er selvregulerende, men også at etablere en forståelse af, hvordan stat og marked spiller sammen i en blandingsøkonomi. Nye nøglebegreber er den samlede efterspørgsel, forventninger og usikkerhed.

Del 11: Marxistisk teori

v/Per H. Jensen

Formål og indhold

Formålet med denne lektion er at give de studerende et overblik marxismens udvikling i perioden fra 1880'erne og frem til i dag. Fælles for de teoretikere, der tilegnede sig marxismen efter Marx' død, var, at de var enige i Marx' kritik af kapitalismens grundforhold og klasseanalysen. Deres bud på hvorledes vejen mod det klasseløse socialistiske samfund skulle se ud var dog vidt forskellige, og det er i disse modsætninger kimen til splittelsen mellem kommunismen og socialdemokratismen, der fik voldsom politisk betydning i det 20. århundrede, fødes.

Del 12: Aktør-struktur-diskussionen i den moderne samfundsvidenskab

v/Per H. Jensen

Formål og indhold

Formålet med denne lektion er at introducere struktur-aktør-skismaet indenfor samfundsvidenskaben og nogle bud på hvorledes den moderne sociologi har håndteret dette skisma. Anthony Giddens og Pierre Bourdieu har leveret to af de vigtigste bidrag til at overskride dette skisma. Giddens, der er britisk, står bag en række markan-

te sociologiske analyser af det moderne samfund og den individualitet, der præger det. Han har haft stor betydning for den politiske nytænkning, der prægede de socialdemokratiske partier i Nord- og Vesteuropa i 1990'erne. Pierre Bourdieu er på en måde Giddens' franske modstykke, idet Bourdieu ligesom Giddens byggede bro mellem traditionelle videnskabsteoretiske positioner. Han anerkendte de strukturelle forholds betydning for det menneskelige handlerum men så grundlæggende individet som handlende aktør og dermed også individets handlinger som en forudsætning for strukturerens reproduktion. Forskellen mellem dem er, at Giddens i høj grad ser individet i det senmoderne samfund som frigjort fra det traditionelle samfunds normer og begrænsninger, imens Bourdieus værker har stærkt blik for de fortsatte begrænsninger for menneskelig handling, der er afstedkommet af det sociale og kulturelle miljø, vi er opvokset i.

Det moderne Danmarks gennembrud: Del 13-15

Del 13: Danmarks vej til demokrati og småstat

v/Anders Drejer

Det fremføres ofte, at den "lim" som binder det danske samfund sammen er en særegen national identitet – et folk med en fælles historie, kultur og identitet. Med udgangspunkt i Bo Lidegaards "En fortælling om Danmark i det 21. Århundrede, gennemgås teserne bag denne forestilling og dens betydning for det moderne Danmark samt vores opfattelse af de vigtige begreber ledelse og organisation.

Del 14: Velfærdsstatens grundlæggelse og forankring

v/Jørgen Goul Andersen

Denne lektion giver et overblik over den danske velfærdsstats grundlæggelse og udvikling fra de første moderne socialpolitiske reformer i 1890'erne og frem til 2. verdenskrig. Hvilke principper og overvejelser var med til at lægge grundstenene for den danske velfærdsstat? Hvordan adskiller disse principper sig fra andre europæiske lande? Hvilke sociale kræfter lå bag disse reformer, og hvilke spor lagde det for den efterfølgende udvikling?

Del 15: Septemberforliget og arbejdsløshedsforsikringsloven: De danske modeller grundlægges

v/Mads Peter Klindt

Formål og indhold

Den internationale forskning refererer ofte til en særlig "dansk arbejdsmarkedsmodel" og til den danske "flexicurity-model". Modellerne beskriver forskellige særtræk ved måden det danske arbejdsmarked er reguleret på. De er ikke identiske men har flere overlap. Den danske model handler især om, at det er arbejdsmarkedets parter – og ikke politikerne – der regulerer forholdene på arbejdsmarkedet. Flexicurity-modellen handler, at der er stor fleksibilitet på det danske arbejdsmarked, fordi det er let for arbejdsgiverne at hyre og fyre arbejdskraft. Men samtidig er der også en høj grad af økonomisk sikkerhed som følge af dagpengesystemets indretning. I denne lektion ser vi på, hvordan flere af institutionerne, der kendetegner de danske model-

ler, blev grundlagt i årene omkring forrige århundredskifte. Vi forfølger tesen om, at det var måden den danske fagbevægelse var organiseret på, der var udslagsgivende for vigtige dele af det institutionelle design. Efter lektionen skal de studerende kende indholdet i og forskellene på de to danske modeller og kunne beskrive de afgørende forudsætninger for modellernes opståen.

Velfærdsstatens udbygning efter 1945: Del 16-19

Del 16: Veje til velfærdsstaten: vækst, velfærd og ledelse i efterkrigsårene

v/Anders Drejer

Formål og indhold

Efter 1945 opbygges den moderne velfærdsstat. Forelæsningsen præsenterer forskellige teoretiske indfaldsvinkler på udviklingen af en universel velfærdsstat og hvad velfærdsstaten har betydet for det moderne arbejdsmarked, marked og ledelsesformer i det postmoderne samfund.

Del 17: Danmarks forhold til EU og den europæiske integrationsproces

v/Mads Peter Klindt

Formål og indhold

Formålet med denne lektion er at gennemgå Danmarks Europapolitik i efterkrigstiden samt at præsentere en række teorier til forståelsen af den europæiske integrationsproces. Det danske forhold til EU er ambivalent. På den ene side har dansk Europapolitik stadig et "småstatsagtigt" præg, på den anden side er Danmark i flere henseender gået sine egne veje i forhold til resten af Europa. Siden et massivt flertal stemte Danmark ind i EF i 1972 er befolkningen blevet gradvist mere EU-skeptisk. Danskerne stemte nej til Maastricht-traktaten i 1992 igen nej til ophævelsen af EURO-forbeholdet i år 2000. Seneste eksempel på den danske EU-skepsis er Morten Messerschmidts valgsejr ved Europaparlamentsvalget i 2014. Den øgede EU-skepsis i befolkningen har dog ikke afholdt Danmark fra at blive stadig mere integreret i EU. Senest har Danmark tiltrådt den nye såkaldte finanspagt, der lægger bånd på landenes offentlige budgetter og indfører strammere finanspolitisk kontrol.

Del 18: Krise i 1970'erne: Introduktion til neoliberalismen og monetarismen

v/Per Kongshøj Madsen

Formål og indhold

Formålet er, at I får en forståelse for de vigtigste argumenter imod regulering af markedet og for at lade markedet råde (mere) frit. Gennem eksempler er ideen også at styrke jeres evne til at få øje på disse argumenters funktion i en dansk sammenhæng. Indholdet består i en introduktion til endnu et udbudsorienteret tankesæt – monetarisme/neoliberalisme, hvorved der også sker en repetition af dele af det neoklassiske tankesæt. Nye centrale nøglebegreber er inflation, pengemængde og stabilitet.

Del 19: Jordskredsvalg og nye politiske skillelinjer

v/Jørgen Goul Andersen

Formål og indhold

En af de vigtigste politiske begivenheder i 1970'erne var folketingsvalget i 1973, der på grund af store vælgerforskydninger blev døbt jordskredsvalget. Alle de gamle magtbærende partier gik tilbage, mens en række nye partier – mange af dem protestpartier – kom på tinge. Jordskredvalget varslede et opbrud i den traditionelle stærke forbindelse mellem klasse og parti – som senere blev forstærket af mobilisering på nye politikområder, af moderne politisk kommunikation og af partier på vandring. 2015-valget kan kaldes det “lille jordskredsvalg”: Valget gav de næststørste forskydninger nogen sinde og endte i øvrigt ligesom i 1973 med en smal venstre-regering. Vælgeradfærdsteorien giver nogle af forklaringerne.

Velfærd og demokrati under pres – opbrud og nye skillelinjer: Del 20-24

Del 20: Den danske arbejdsmarkedsmodel: velfærd, workfare og flexicurity

v/Per Kongshøj Madsen

Vi befinder os midt i en ny forandringsproces for velfærdsstaten. »Forsørgelseslinjen« er afløst af »aktiveringslinjen«, og samspillet mellem arbejdsmarkedet og velfærdsstat er under transformation. Med “flexicurity” som omdrejningspunkt analyseres den danske arbejdsmarkedsmodel, som det seneste tiår har høstet stor international opmærksomhed. Hvordan adskiller den danske model sig fra det øvrige Europa? Hvordan klarer modellen sig i krisetider? Er de grundliggende træk ved modellen under forandring?

Del 21: Varieties-of-capitalism: den private virksomhed som udgangspunktet for offentlig politik

v/Mads Peter Klindt

Formål og indhold

Siden årtusindskiftet har debatten om forskellige kapitalismeformer optaget mange internationale økonomer og politologer. Denne lektion introducerer teorien om varieties of capitalism, der sætter den private virksomhed i centrum for analysen af udviklingen af velfærdsstaten og de offentlige uddannelsessystemer i de rige vestlige demokratier. Vi gennemgår dernæst hvorledes den danske model kan siges at være en hybrid mellem en koordineret markedsøkonomi (der har Tyskland som forbillede) og en liberal markedsøkonomi (der har USA som forbillede).

Del 22: Social kapital og sammenhængskraft på samfundsniveau og i organisationer

v/Anders Drejer

Formål og indhold

Social kapital - en samlet betegnelse for tilstedeværelsen af social tillid, netværk og gensidighedsnormer - er i de senere år kommet til at stå helt centralt i samfundsdis-kursen og i mange virksomheder. På samfundsniveauet argumenteres der bl.a. for, at social kapital som et kollektivt gode er befordrerne og en vigtig forudsætning for et effektivt og demokratisk samfund samt for skabelsen og opretholdelsen af sammenhængskraft. Også på det organisatoriske niveau i virksomhedssammenhæng er det blevet påvist, at social kapital, bl.a. forstået som at medarbejderne evner at samarbejde baseret på en høj grad af tillid, er befordrerne for produktivitet, innovation og medarbejdernes helbred. I denne lektion introduceres i nærmere for disse centrale begreber: Hvorfra stammer den sociale kapital, hvad er de underliggende mekanismer og hvad kendetegner de (formodede) positive følgevirkninger?

Del 23: Årsager til og konsekvenser af den finansielle og økonomiske krise

v/Per Kongshøj Madsen

Formål og indhold

Formålet at skærpe jeres opmærksomhed på, hvordan et nyt økonomisk-politisk fænomen som den finansielle og økonomiske krise udfordrer de gennemgåede økonomiske teorier. Indholdet vil fokusere på deres kriseforståelse – generelt såvel som af den aktuelle økonomiske krise. Afslutningsvis vil den mulige fremtidige udvikling blive diskuteret med udgangspunkt i aktuelle makroøkonomiske analyser.

Del 24: Fra velfærdsstat til konkurrencestat

v/Mads Peter Klindt

Formål og indhold

Formålet med lektionen er at introducere diskussionen om konkurrencestaten, der fulgte Ove Kaj Pedersens bog med samme navn. Nogen ser konkurrencestaten som en videreudvikling af den omfattende danske velfærdsstat. Mere kritiske røster ser imidlertid konkurrencestaten som velfærdsstatens endeligt. På lektionen gennemgås hvorledes reformer af arbejdsmarkeds-politikken og uddannelsessystemet har sat erhvervslivets konkurrenceevne over borgernes velfærd i hierarkiet af policy-mål.

Problemløst projektarbejde 1-8

Kurset er en samkørsel af kursus i Problemløst Metode og kursus i Projektstyring og Projektledelse

v/ Stine Rasmussen, Jimmi Normann Kristiansen og Jonna Langeland Christensen

Formål

Formålet med denne kursusrække er at understøtte det problemløste projektarbejde, der finder sted på semestret, både i forhold til at opnå færdigheder i at udarbejde et projekt og i at styre og lede det. Ét centralt mål er derfor at udvikle færdigheder i at dokumentere, begrunde og afgrænse en problemformulering, samt i at gennemføre en analyse, herunder forholde sig til valg af teori, empiri og metode. Et andet centralt mål er at give den studerende praktiske og teoretiske redskaber til at styre og lede et projektarbejde, samt i at indgå i et forpligtende samarbejde i et team (en gruppe).

Indhold

Kurset består af forelæsninger, som tidsmæssigt er placeret således, at de indholds-mæssigt understøtter det sted i projektarbejdet, hvor projektgrupperne er. Den første forelæsning er placeret, når P1-forløbet starter op og fokuserer på dokumentation, begrundelse og afgrænsning af en problemformulering samt opstart af projektarbejdet, mens de resterende er placeret fra og med opstarten af P2-forløbet og med hensyntagen til, at relevant pensum er gennemgået forud for statusseminar 1 og 2, der har fokus på henholdsvis problemformulering (statusseminar 1) og metoder til at besvare samt analyse af problemformuleringen (statusseminar 2). Igenem kursusrækken introduceres også til læring i teams (grupper), samt til ledelse og udvikling af teams. Gruppens erfaring med teamlæring og egen læring samt analyse heraf skal indgå i P2-projektrapporten. sterner, teamdannelse i organisationer samt ledelse og udvikling af team. I tilknytning til kurset skal projektgrupperne gennemføre en række øvelser, ligesom gruppens erfaringer med teamlæring og egen læring skal indgå i P2-projektrapporten.

Omfang

Kurset har et omfang på 3 ECTS svarende til 81 arbejdstimer.

8 dobbeltforelæsninger samt forberedelse. Det lærte skal anvendes i projektarbejdet og indgår dermed også i P1 og P2.

Undervisnings- og arbejdsformer

Forelæsninger kombineret med øvelser.

Læringsmål

Med udgangspunkt i pensum og efter deltagelse i forelæsninger og øvelser er det målet at den studerende kan

- redegøre for, hvad det betyder at dokumentere, begrunde og afgrænse en problemformulering
- forholde sig til, hvad en god problemformulering er på et universitet
- redegøre for forskellen på forskellige problemformuleringstyper
- redegøre for, hvad begreberne teori, empiri og analyse betyder

- redegøre for, hvordan man i et projektarbejde kan opbygge en argumentation og komme fra problemformulering til konklusion
- redegøre for forskellen på videnskabelige argumenter og ”meneri”
- vælge relevant læsestrategi, afhængig af hvad det læste skal bruges til, og opnå bedre læring
- redegøre for egen læring og teamets læring i et organisatorisk perspektiv
- anvende praktiske redskaber, der forebygger usunde konflikter i teamet i at opstå og udvikle sig
- redegøre for hvordan kommunikative øvelser har bidraget til gruppens samarbejde
- styre og lede et projektarbejde på et grundlæggende niveau

Vurderingskriterier og prøveform

Kurset indgår i grundlaget for projektskatsamen.

Litteratur

Harboe, Thomas (2014) *Metode og projektskrivning – en introduktion*. 2. udgave, 3. oplag, Kbh.: Samfundslitteratur.

Holgaard, Jette Egelund; Ryberg, Thomas; Stegeager, Nikolaj; Stentoft, Diana og Thomassen, Anja Overgaard (2014) *PBL. Problembaseret læring og projektarbejde ved de videregående uddannelser*. Kbh.: Samfundslitteratur.

Rienecker, Lotte (2015) *Problemformulering på de videregående uddannelser*. Kbh.: Samfundslitteratur

Derudover vil enkelte tekster blive lagt på Moodle.

Del 1:

Introduktion til PBL og P1-projektet og om at problemformulere

v/ Stine Rasmussen

Forelæsningen introducerer først og fremmest til Aalborgs model for problemløst projektarbejde (PBL). Hvad karakteriserer projektarbejdet ved AAU og hvad vil det sige at arbejde ud fra en PBL-logik? Der introduceres også til P1-projektforløbet (krav, indhold og hvordan projektarbejdet startes hensigtsmæssigt op). I forelæsningen sættes særligt fokus på udarbejdelsen af problemformuleringen i projektet: Hvad er en problemformulering, og hvilken rolle spiller denne i projektet? Hvad er et godt problem? Og hvordan problemformulerer man? Der introduceres til forskellige typer af problemformuleringer, og gives eksempler på problemformuleringer fra tidligere projekter på Fællessemestret samt fra efterfølgende semestre på de samfundsvidenskabelige uddannelser.

Litteratur

Holgaard m.fl., kapitel 1 og 2.

Rienecker, hele bogen.

Del 2: Roller i en gruppe

v/ *Jonna Langeland Christensen*

Kursusgangen handler om roller i en gruppe. Hvordan taler teoretikere om roller, og hvilke roller taler de om? Hvordan sammensættes en gruppe bedst mht. roller? – og hvilke udfordringer skal gruppen være opmærksom på, hvis gruppesammensætningen ikke er perfekt iflg. rolleteoriene?

I forbindelse med kurset laver I en rolletest. Testen kan bruges til P2-gruppedannelsen, tilrettelæggelsen af gruppesamarbejdet i P2 og til procesanalysen.

Litteratur

Oplyses på Moodle.

Del 3 og 4: Introduktion til P2 og styring af projektarbejde

v/ *Stine Rasmussen og Jimmi Normann Kristiansen*

I P2-forløbet skal der gennemføres et helt projektarbejde (dvs. at der både skal udarbejdes en problemformulering, og den skal underkastes en analyse). Forelæsningsen repeterer derfor vigtige pointer omkring at problemformulere, og sætter fokus på projektets forskellige faser og komponenter. Der gives bl.a. et overblik over et projekts forskellige dele og indbyrdes sammenhæng (teori, metode, empiri, projektdesign, analyse og konklusion), og der gives indsigt i de faser, som et projektarbejde bevæger sig igennem, og hvordan det styres og ledes. Dette indebærer f.eks. kalenderplanlægning, krav til hvert enkelt møde osv. Forelæsningsen berører også brugen af vejleder, udarbejdelsen af en samarbejdskontrakt blandt gruppens medlemmer samt litteratursøgning.

Del 5: Kommunikation, samarbejde og konflikthåndtering i projektgruppen

v/ *Jimmi Normann Kristiansen*

I denne forelæsning følger vi op på de personlighedstests I udførte i forbindelse med forelæsning 2. Hertil diskuteres der hvordan rollerne i projektarbejdet kan have negative og positive konsekvenser for arbejdets udførelse, samt hvordan konflikter håndteres i en gruppe. Hertil taler vi bl.a. om optrapning af konflikter, og hvordan man kan håndtere sådanne situationer. Der gives eksempler på gruppe-synergier, og forklares hvordan komplementaritet mellem roller forstærkes.

Del 6: Teori, metode, empiri og design

v/ *Stine Rasmussen*

Med udgangspunkt i projektets problemformulering fokuseres i denne forelæsning på, hvordan vi når fra problemformuleringen til konklusionen; altså fra spørgsmålet og til svaret i projektet. Fokus i første del af forelæsningsen er på teorier og begreber, disses funktion og anvendelse i projektet. Vi skal diskutere forskellige typer af teori, hvordan man vælger relevant teori og forskellige måder teori kan anvendes på i pro-

jektet. Forelæsningsen behandler desuden operationalisering af teori og centrale begreber, dvs. hvordan man konkret bringer teoretiske begreber i anvendelse i projektet. Anden del af forelæsningsen handler om empiri, metode og projektdesign. Vi skal diskutere empiri som element i projektarbejdet: Hvad er empiri, hvilke typer empirisk materiale findes, og hvordan kan vi anvende forskellige former for empiri i projektarbejdet? Vi skal desuden beskæftige os med metodiske aspekter i projektet – bl.a. fokuseres på projektets faglige metoder og projektdesign, og projektdesignfigur introduceres.

Del 7: Fortsat om metode samt analyse og struktur i projektet

v/ *Stine Rasmussen*

I denne forelæsning er der fortsat fokus på, hvordan vi når fra problemformuleringen til konklusionen. Først og fremmest fortsætter gennemgangen og diskussionen af empiri, metoder og design og derefter kigger vi nærmere på analysedelen i projektet: hvad er en analyse, og hvordan laver man én? Hvordan fortolker man sine empiriske resultater eller fund? Og får teorien integreret heri? Hvad er en diskussion, og hvad er forskellen på saglige/faglige argumenter og ”meneri”? Forelæsningsen beskæftiger sig desuden med, hvordan man sikrer sammenhængen – den røde tråd – gennem hele projektrapporten; fra problemformulering, til metode/design, teori, empiri, analyse og endelig til konklusionen.

Del 8: Projektarbejdets afslutning og projektrapporten

v/ *Jimmi Normann Kristiansen og Jonna Langeland Christensen*

I denne sidste forelæsning sættes fokus på den sidste fase af projektarbejdet. Hvordan afsluttes projektarbejdet på en hensigtsmæssig måde? Der vil både være fokus på selve arbejdsprocessen i slutfasen, men også på hvordan resultaterne af projektarbejdet formidles i projektrapporten og hvilke elementer der er relevante at have med i en projektrapport. I den sidste slutspurt inden projektets aflevering er det vigtigt at alle deltager aktivt i samarbejdet, og også er villige til at dedikere hele dage (og nogle gange nætter) på at få et færdigt, finpudset produkt. Slutteligt vil der være plads til spørgsmål fra de studerende, som uddyber de elementer ved det problemorienterede projektarbejde, som forelæsningserne har været igennem. Forud for forelæsningsen kan spørgsmål sendes til underviserne, som gennemgår spørgsmålene på forelæsningsen. Mere info om dette følger.

Praktisk Statistik - Del 1- 6

v/Jan Holm Ingemann

Formål og indhold

Formålet med dette kursus er at lære at opstille, læse og forstå statistik på et grundlæggende niveau og forholde sig kritisk til udsagn om faktiske forhold i statistisk materiale. Der introduceres ligeledes til forskellige databaser, hvor den studerende kan finde statistisk materiale til brug i projektarbejdet.

Ved kurset gives en introduktion til grundlæggende, statistiske begreber, udvalgte statistiske databaser samt metoder til statistisk at analysere og fremstille data.

Omfang

Kurset har et omfang på 1 ECTS, svarende til 27 arbejdstimer.

10 timers forelæsninger, 2 timers øvelser i projektgruppen, 5 timer til udarbejdelse af øvelsesopgave i projektgruppen, samt 10 timer til læsning/forberedelse.

Undervisnings- og arbejdsformer

Forelæsninger suppleret med øvelsesarbejde.

Læringsmål

Med udgangspunkt i pensum og efter deltagelse i forelæsninger og øvelser er det målet, at den studerende kan

- forholde sig kritisk til statistisk materiale med flere variable herunder vurdering af sammenhæng.
- hente statistiske data via nettet, foretage simple beregninger samt opstille en tabel.
- anvende statistik i det problemorienterede projektarbejde.

Vurderingskriterier og prøveform

Kurset indgår i grundlaget for P2-eksamen.

Litteratur

Clement, Sanne Lund; Ingemann, Jan Holm (2011) *Introduktion til praktisk statistik*.

Odense: Syddansk Universitetsforlag.

Supplerende litteratur bliver tilgængelig via download. Nærmere information på Moodle.

Del 1: Introduktion til faget praktisk statistik

v/Jan Holm Ingemann

Formål

Vi vil komme ind på spørgsmål som: Hvad er statistik? Hvad vil det sige, at vi i kurset primært beskæftiger os med deskriptiv statistik og kun lige berører teoretisk statistik? Hvad skal vi lære - og hvorfor? Der bliver også givet en kort introduktion til de grundlæggende begreber i statistikken, og vi vil diskutere, hvorledes den kan anvendes ved problemformulering og projektprocessen.

Indhold

Introduktion til de grundlæggende statistiske begreber, man er nødt til at forstå for at kunne forholde sig kritisk til statistisk materiale. Præsentation af udvalgte statistiske databaser, der er tilgængelige via nettet. Der gives en meget kort introduktion til to meget anvendelige databaser, nemlig Statistikbanken og Surveybanken.

Litteratur

Clement og Ingemann, kapitel 1.

Del 2: Læs og forstå statistikken – én variabel

v/Jan Holm Ingemann

Formål og indhold

Vi går nu tættere på måling og behandling af data - i denne første omgang med en enkelt variabel. Vi vil fremstille kontingenstabeller og beregne simple, beskrivende udtryk. Vi vil dog ikke kun se på det praktiske, men også fortsat huske det kritiske - det vil bl.a. sige være bevidste om potentielle faldgruber

Litteratur

Clement og Ingemann, kapitel 2.

Eksempler i regneark vil blive tilgængelig via Moodle.

Hvis man har behov for supplerende viden om anvendelse af regneark anbefales:

Per Vejrup-Hansen (2012) *Statistik med Excel*, 2. udgave. Kbh.: Samfundslitteratur.

Del 3: Læs og forstå statistikken – to eller flere variable

v/Jan Holm Ingemann

Formål og indhold

I forlængelse af lektion 2 går vi nu videre og arbejder med to eller flere variable. Derfor bliver fokus lagt omkring sammenligning og sammenhæng, og vi ser bl.a. på, hvorledes statistik kan anvendes til at skabe forklaringer.

Del 4: Redskaber til test

v/Jan Holm Ingemann

Formål og indhold

Ved denne lektion fokuseres – i forlængelse af de meget simple redskaber i lektion 3 – på lidt mere udviklede og specialiserede statistiske redskaber, der kan anvendes til test af hypoteser, herunder test af styrken af formodet sammenhæng mellem variable.

Del 5: Teoretisk statistik

v/Jan Holm Ingemann

Formål og indhold

Ved denne lektion gives en kort introduktion til teoretisk statistik. I første del fokuseres på stikprøven og i anden del på regression.

Del 6: Praktisk anvendelse i projektarbejdet

v/*Jan Holm Ingemann*

Formål og indhold

Ved denne afsluttende lektion samler vi op og sætter fokus på redskabernes anvendelse i projektarbejdet. Ved opsamlingen af den teoretiske statistik skal vi - i forlængelse af lektion 4 - arbejde med mere konkrete eksempler.

Øvelser

I forbindelse med hver forelæsning (undtagen den første) udleveres en repetitionsopgave. Mellem hver forelæsning er der mulighed for at få vejledning til opgaven. Nærmere information om dette på Moodle.

Hver gruppe skal endvidere aflevere en skriftlig opgave efter kursets afslutning. Til denne opgave kan der også hentes vejledning. Nærmere information om opgave, vejledning og aflevering følger på Moodle.

Projektvejledning

I projektvejledning i P2 afholdes et klyngemøde, der handler om statistik i projekt-rapporten.

Tekstanalyse og kildehåndtering – del 1 – 5

v/*Jacob Jepsen Pedersen og Marie Jull Sørensen*

Formål

At give den studerende nogle redskaber til at læse, fortolke og kritisk forholde sig til forskellige typer af tekster og kildemateriale, der anvendes ved analyse af samfundsvidenskabelige problemstillinger (fx videnskabelige artikler og rapporter, statistisk materiale, historiske dokumenter mv.) Kurset skal gøre den studerende i stand til re- fleksivt at forholde sig til forskellige teksters indhold og kvalitet ved at anvende tekstanalysen til at fortolke, diskutere og vurdere den videnskabelige litteratur.

Indhold

Introduktion til tekstanalyse, kildehåndtering og tekstens/kildens funktion i projekt-rapporten.

Omfang

Kurset har et omfang på 1 ECTS, svarende til 27 arbejdstimer. 8 timers forelæsninger, 2 timers workshop på AUB, 4 timers øvelser i projektgrupper, 5 timer til udarbejdelse af øvelsesopgave i projektgruppen og 8 timer til læsning/forberedelse.

Undervisnings- og arbejdsformer

Forelæsninger suppleret med skriftlige øvelser.

Læringsmål

Med udgangspunkt i pensum og efter deltagelse i forelæsninger og øvelser er det målet, at den studerende kan:

- udarbejde noteapparat og litteraturliste korrekt.
- forholde sig kritisk til forskellige typer af tekster ved hjælp af tekstanalytiske redskaber.
- vurdere teksters og udsagns relevans og videnskabelige kvalitet i forhold til deres funktion i projektrapporten.

Vurderingskriterier og prøveform

Kursets del 1-4 indgår i grundlaget for P2-eksamen.

Litteratur

Harboe, Thomas (2013) *Metode og projektskrivning - en introduktion*. Kbh.: Samfundslitteratur. Sonne, Erik "Litteratursøgning, kilder og referencer" i Riis, Thomas og Trzaskowski, Jan (red.) *Skriftlig Jura*, Kbh.: EX Tuto Publishing, Kapitel 23 s. 519-550. Digitalt dokument på Moodle.

Del 1: Introduktion til tekstanalyse

v/*Jacob Jepsen Pedersen*

Formål og indhold

I første del gives en overordnet introduktion til tekstanalyse – herunder hvad dette indeholder, og hvorledes det er relevant for samfundsfaglig projektskrivning (herunder i tilknytning til jeres P1-projektskrivning). Ligeledes gennemgår vi, hvordan man korrekt udarbejder noteapparat og litteraturliste – samt ser på, hvor grænsen mellem brug af andres tekster og misbrug/plagiering er.

Litteratur

Harboe, s. 227-230.

Del 2: Arbejde med forskellige teksttyper

v/Jacob Jepsen Pedersen

Formål og indhold

I anden del lærer du om, hvordan du via forskellige tekstanalytiske tilgange kan benytte dig af og forholde dig til forskellige teksttyper, forskellige steder i projektet. Dette relateres på forskellig vis til den opgivne litteratur.

Del 3: De retlige kilder

v/Marie Jull Sørensen

Formål og indhold

Som en del af rækken af forelæsningerne i kildehåndtering er formålet med denne forelæsning at gøre den studerende i stand til at kunne finde og anvende de retlige kilder i forbindelse med deres projektskrivning.

I et samfundsvidenskabeligt projekt er det ofte relevant at kigge nærmere på de bestemmelser, som regulerer det område, man skriver om. Her skal man blandt andet kunne fortolke og vurdere de retlige kilder i lyset af den baggrund, de har. Forelæsningen indeholder en generel gennemgang af de danske og EU retlige kilder og deres indbyrdes relationer. Forelæsningen giver desuden en anvisning af, hvor kilderne kan findes, og hvordan man anvender dem i projektarbejdet

Del 4: Teksters anvendelse i projektet

v/Jacob Jepsen Pedersen

Formål og indhold

I fjerde del ser vi videre på, hvordan det tekstanalytiske arbejde konkret kan omsættes i og formidles via projektarbejdet; herunder bl.a. at kilderne kan bruges dokumenterende og argumenterende. Efter forelæsningen udarbejdes en øvelsesopgave gruppevis, hvilket der ligeledes introduceres til i denne forelæsning. Denne opgave afleveres og vurderes enten accepteret eller ikke accepteret. Yderligere oplysninger herom, bl.a. tidspunkt for aflevering, følger i forbindelse med kurset og på Moodle.

Del 5: Kilder til ny viden! Hvordan finder I selv, hvad I skal bruge?

v/Aalborg Universitetsbibliotek (AUB)

Formål og indhold

Kursusgangen giver jer redskaber til selv at finde de forskellige typer af tekster og kildemateriale, der anvendes ved analyse af samfundsvidenskabelige problemstillinger (f.eks. videnskabelige artikler og rapporter, statistisk materiale, historiske dokumenter m.v.) Kursusgangen vil fokusere på, hvad det er, I skal søge efter, og hvordan I gør det.